

– впровадження стимулів і держзамовлень (державних закупівель) для жителів сільської місцевості в аграрно-промисловій сфері, а з іншого боку професійне лобіювання виробників аграрної продукції на зовнішніх ринках, відхід від виробництва виснажуючих ґрунт монокультур (ріпак, соя, кукурудза), стимулювання агрохолдинґів до переробки сировини в Україні та розширення асортименту [4; 5].

Література:

1. Цього року Україні треба \$9,5 млрд зовнішнього фінансування на пріоритетне відновлення – Мінфін. Громадська організація «Громадське Телебачення». 06 березня 2024 р. URL: <https://bromadske.ua/posts/cogorich-ukrayini-treba-dollar95-mlrd-zovnishnogo-finansuvannya-na-prioritetne-vidnovlennya-minfin> (дата звернення: 07.03.2024).

2. Україна згодна на обмеження торгівлі з ЄС, щоб розрядити політичну суперечку з Польщею – Тарас Качка. Незалежна бізнес-платформа «Mind.ua». 06 березня 2024 р. URL: <https://mind.ua/news/20270580-ukrayina-zgodna-na-obmezhennya-torgivli-z-es-shchob-rozryaditi-politichnu-superechku-z-polshcheyu-taras-kachka> (дата звернення: 07.03.2024).

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 07.03.2024).

4. Редзюк Є.В. Формування конкурентних кластерів України в умовах глобальних викликів. Збірник наукових праць «Стратегія економічного розвитку України», КНЕУ ім. В. Гетьмана. Том 53, м. Київ, 2023. С. 63-77.

5. Редзюк Є.В. Місцеве самоврядування як фактор відбудови української економіки. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Науково-практичний журнал*. 2023. № 2(30). С. 57-71.

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Рибалко-Рак Л.А., кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Кужель Н.Л., старший викладач,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Брага Е.Г., здобувач ВО,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Однією з ключових ознак сучасного менеджменту є його ефективність. Оперативне управління є частиною інтегрованої системи управління виробництвом, і відіграє ключову роль у забезпеченні його

ефективності та результативності. Механізми, за допомогою яких оперативне управління впливає на керовані об'єкти, зокрема на виробничі витрати, дозволяють своєчасно відстежувати негативні тенденції у формуванні собівартості та вживати коригувальних заходів для усунення виявлених відхилень, запобігаючи таким чином негативним результатам операційної діяльності.

Таким чином, оперативному управлінню доцільно приділяти значну увагу в повсякденній діяльності кожного підприємства. Оперативне управління зосереджене на вирішенні повсякденних проблем фінансово-господарської діяльності підприємства через інструменти операційного аналізу, які застосовуються на всіх рівнях управління.

Оперативне управління – це своєчасна передача актуальних даних про стан і хід виробництва, їх негайна обробка і своєчасне прийняття рішень, необхідних для реалізації впливу на процеси діяльності. Воно охоплює ряд функцій і процесів, спрямованих на управління операційною діяльністю підприємства в межах встановлених стратегічних цілей. Оперативне управління забезпечує виконання завдань і планів, і в разі необхідності реагує через оперативну координацію.

Оперативне управління необхідне для постійного моніторингу та забезпечення виконання виробничого плану. Воно включає в себе своєчасну передачу інформації про виробничий процес, пвидку обробку та аналіз цієї інформації, своєчасне прийняття рішень і, за необхідності, вплив на виробничий процес.

Дослідники розглядають оперативне управління як вплив на організацію, що складається з планування діяльності, постановки виробничих завдань, створення систем вимірювання та оцінки виконаної роботи, контролю за виконанням завдань і подальшого вдосконалення процесу управління. У більшості випадків науковці дотримуються думки, що оперативне управління базується на стратегії організації, яка вимагає детальних операційних цілей і планів, їх точної реалізації та постійного моніторингу [1-2].

Основною метою оперативного управління є забезпечення ефективного виконання виробничого процесу з урахуванням особливостей. Цей тип управління здійснюється за такими основними напрямками:

– управління виробничим процесом, включаючи інформаційне забезпечення, організацію, складання графіків і планування діяльності, видачу робочих інструкцій і контроль виробничих витрат;

- оперативне управління логістикою і продажами;
- управління плануванням і фінансовою діяльністю;
- управління людськими ресурсами, включаючи процеси працевлаштування, безперервного професійного розвитку і необхідної перепідготовки.

Оперативне управління включає кілька ключових елементів:

- розробка операційних цілей і планів, які визначають конкретні завдання і дії, необхідні для досягнення стратегічних цілей. Ці цілі та плани повинні бути чітко визначеними, вимірюваними та контрольованими;

- оперативний контроль передбачає моніторинг і контроль за виконанням планів і досягненням цілей. Сюди входить систематичний аналіз показників діяльності, які дають змогу оцінити ефективність виробничого процесу та своєчасно виявити відхилення від плану;

- прийняття рішень на основі аналізу зібраних даних та інформації. Це включає коригування планів, розподіл ресурсів, вирішення проблем і прийняття стратегічних рішень для досягнення максимальної ефективності;

- взаємодія та співпраця між різними функціональними підрозділами підприємства. Це включає комунікацію, координацію та спільні зусилля для досягнення спільних цілей.

Сучасна концепція оперативного управління на підприємстві ґрунтується на комплексному підході, який передбачає взаємозв'язок процесного, ситуаційного та системного. Для їх реалізації в сучасних умовах функціонування підприємства необхідно впровадити відповідний організаційний механізм забезпечення управлінських процесів, основними складовими якого стануть цілі, задачі, принципи, функції та методи, які відповідатимуть вимогам сьогодення.

Література:

1. Афанасьєв І.Є., Афанасьєва М.Г., Коняхіна О.О. Удосконалення системи оперативного управління ефективністю підприємства за умов мінливості ринкового середовища. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. Вип. 30(3). С. 70-73.

2. Рибалко-Рак А.А., Гусаковська Т.О., Опришко В.І. Операційний менеджмент в умовах цифровізації економіки. *Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу в умовах економіки відновлення*. матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 18-19 квітня 2023 р [Електронне видання] у 2 т. / відп. ред. та упоряд. В.В. Храпкіна, К.В. Пічик. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2023. Т. 1. С. 94-95.